

TÉMATERV

A REGÉNY FOGALMÁNAK MEGALAPOZÁSA 5. OSZTÁLYBAN

Intézmény: Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar

Szak: tanító

Hallgató: Perlikné Dallos Gabriella

Neptun-kód: NFL4IG

Műveltségterület: magyar nyelv és irodalom

Osztály: 5.

Tantárgy: Magyar nyelv és irodalom

Téma: A regény fogalmának megalapozása 5. osztályban.

Időtartam: 6 óra

A téma elhelyezése az anyanyelvi nevelés folyamatában

A regény élményszerű feldolgozásával az olvasóvá nevelés a cél. A műfajjal való ismerkedés által bővülnek a tanulók irodalmi ismeretei, képet kapnak egy másik korról, mellyel történelmi ismereteiket is bővíthetik. A regény feldolgozása során a tanulók olvasástechnikája, szövegértése, kommunikációs és szociális képességei is fejlődnek.

Előzetes ismeretek:

- Már tanult epikai műfajok (mese, monda, elbeszélő költemény) jellemzői.
- Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, cselekmény, fordulat, szereplő; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.
- Korábban olvasott gyermekregények, meseregények, önállóan olvasott ifjúsági regények.
- Szövegelemző műveletek alkalmazása.

Új ismeretek:

- A regény fogalmi jegyeinek megismerése.
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regényének megismerése, feldolgozása.

Távlati és folyamatos célok:

- A szépirodalmi szövegek befogadásának fejlesztése.
- A szó- és kifejezőkészség gazdagítása.
- Együttműködési képesség fejlesztése.
- Olvasóvá nevelés és szemléletformálás.

- Tudatos és igényes nyelvhasználatra való törekvés fejlesztése.
- A magasabb szintű gondolkodási műveletek fejlesztése.

Az órák céljai:

- Irodalomismeret mélyítése.
- A szövegtartalom mélyebb megértésének és befogadásának segítése.
- Az elmélyült olvasás, a hatékony és önálló szövegfeldolgozás támogatása.
- A gyermekkori konfliktusok átélése, azonosulás a vállalható erkölcsi értékekkel.
- A szövegbeli tájékozódóképesség továbbfejlesztése.
- Szóbeli és írásbeli szövegalkotás továbbfejlesztése.
- Asszociatív gondolkodás fejlesztése.

Eszközök:

A Pál utcai fiúk című regény, lapok, íróeszközök, kirakós darabok, Blue-tack, lap-top, projektor, üveggolyók, csomagolópapír, szókérták, kartonlap, eseményképek a regényből forgatott filmből, Geszti Péter kisfilmje a regényről:

<https://drive.google.com/file/d/0BxFHS68iOE3TVFRqazUxWktCZUE/view>

Irodalom szövegek, képek, térképek tükrében. Cartographia Tankönyvkiadó Kft. 2015.

Tananyag:

Turcsányi Márta: Irodalom 5. tankönyv, olvasmány- és feladatgyűjtemény a 10-11 éves diákoknak. Műszaki Kiadó, Budapest

A téma feldolgozásának menete

- I. A téma előkészítése
  - 4. osztály év végén „kedvcsináló” olvasásóra tartása.
  - A regény helyszíneinek bejárása, grund játszótér látogatása.
  - A Pál utcai fiúk című regény olvasási folyamatának irányítása, az érdeklődés fenntartása a regény otthoni olvasása során.
  - 1. óra: előzetes ismeretek felelevenítése, kisfilm vetítése a regényről.

- II. A témakidolgozás folyamata
  - 2 – 5. óra: A regény fogalmi jegyeire fókuszáló feldolgozás.

- III. A téma zárása
  - 6. óra: A regény fogalmi jegyeiről szerzett ismeretek szintetizálása.
  - Színházlátogatás: a regény színházi feldolgozásának közös megtekintése, majd beszélgetés a látottakról. (A regény és a színházi adaptáció összehasonlítása.)

A téma feldolgozásának megelőző előkészítése:

1. 4. osztály év végén tartok egy olyan olvasásórát, amelynek az a célja, hogy felkeltsem a gyerekek érdeklődését, és kedvet csináljak A Pál utcai fiúk című regény elolvasásához.
  - Behozok az órára olyan tárgyakat, amelyek szerepelnek a regényben, megmutatom a gyerekeknek, kipróbálhatják, megtapinthatják, megkóstolhatják (a törökmézet) ezeket. (törökméz, gitt, korabeli sapka, kalap, üveggolyók stb.)
  - Beszélgetünk arról, hogy vajon milyen szerepük lehet ezeknek a tárgyaknak a regényben.
  - Könyvkiállítást tartok A Pál utcai fiúk című regény különböző kiadásából.
  - Szorgalmi feladat a nyárra: készítsenek interjút szüleikkel, nagyszüleikkel, idősebb testvéreikkel arról, hogy milyen élményeik vannak a regény olvasásával kapcsolatban, tetszett-e nekik, és miért.
2. Közösen elmegyünk a regény helyszíneire (a gyerekek megkapják a helyszín térképét) és a grund játszótérre. Ellátogatunk a Közlekedési Múzeumba, megnézzük, milyen közlekedési eszközöket használtak abban az időben Budapesten (pl. omnibusz).

3. 5. osztályban szeptemberben, november végén és januárban beszélgetünk arról, hogy ki hol tart a regény olvasásában. A gyerekek tarthatnak élménybeszámolót a regényről, felolvashatnak belőle részeket.

Tantárgyi koncentráció

Informatika, médiaismeret:

A regény feldolgozását követően a gyerekekkel közösen megnézzük az 1969-ben, Fábri Zoltán rendezésében készült filmet. Összehasonlítjuk a regénnyel és a színházi feldolgozással.

Vállalkozó kedvű gyerekek készíthetnek filmajánlót a filmről.

Technika, életvitel és gyakorlat

A gyerekek elkészítik a Pál utcai fiúk zászlóját.

A tartalom logikai lépésekre bontása	Munkaforma	Módszer	Eszköz
<p>1. óra: A téma előkészítése, előzetes ismeretek felelevenítése</p> <p>1. Előzetes ismeretek felelevenítése A gyerekeknek kérdéseket teszek fel az eddig megismert műfajokkal (monda, mese, meseregény) kapcsolatban. Aki jó választ ad, kap egy kirakós darabot. Amikor az összes kirakós darab elfogyott, a gyerekek kijönnek a táblához, és kirakják belőlük a képet. A kép Molnár Ferencet ábrázolja.</p> <p>2. Differenciált feladat Előzetesen néhány gyerek azt a feladatot kapta, hogy készítsenek egy maximum 5 perces előadást Molnár Ferencről. Segítségül megkapták az Irodalom szövegek, képek, térképek tükrében (Cartographia) című könyvet.</p> <p>3. Regény kiválasztása más művek közül Behozok az órára különböző könyveket: regényeket, mesekönyveket, meseregényeket, mondagyűjteményeket, verses köteteket stb. A gyerekeknek ki kell választaniuk közülük a regényeket, majd megbeszéljük, hogy mi alapján választották ki őket.</p> <p>4. A Nagy Könyv műsorba készült, Geszti Péter által rendezett rövidfilm megtekintése. A film levetítése után meghallgatom a spontán reakciókat és beszélgetünk róla. Mit gondoltok, ma is léteznek ilyen bandák? Miért igen/nem? Szerintetek miért mondták el a filmben sokan, hogy <i>Nemecsek Ernő</i> és hogy <i>Éljen a grund!</i>? Kiket ismertetek fel azok közül, akik szerepeltek a filmben?</p> <p>5. Célkitűzés A következő órákon Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regényével fogunk foglalkozni.</p>	<p>frontális</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p>	<p>megbeszélés, tevékenykedtetés</p> <p>tanulói bemutatás</p> <p>tevékenykedtetés, megbeszélés</p> <p>szemléltetés, megbeszélés</p> <p>tanítói közlés</p>	<p>kirakós darabok, Blue-tack</p> <p>könyvek</p> <p>lap-top, projektor</p>

<p>6. Csoportalakítás Egy zsákba különböző színű üveggolyókat tettem. Minden gyerek kihúz belőle egyet, és az azonos színű üveggolyót húzókat csoportot alakítanak. 5 csoport jön létre, és ezek a csoportok a következő órákon együtt dolgoznak. A csoportok munkájának értékelése üveggolyókkal történik. Minden jó feladatmegoldásért üveggolyókat kapnak a csoportok, amiket gyűjteniük kell. A téma feldolgozásának utolsó óráján összeszámoljuk, hogy hány üveggolyót sikerült összegyűjteniük a csoportoknak.</p> <p>6. Házi feladat A gyerekek azt a házi feladatot kapják, hogy mindenki írjon ki egy olyan idézetet a könyvből, ami valamiért nagyon tetszik neki. A lapra azt is rá kell írniuk, hogy miért ezt az idézetet választották.</p> <p>6. Értékelés Az órai munka értékelése a figyelem, fegyelem, aktivitás szempontjából.</p>	<p>frontális</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p>	<p>tevékenykedtetés</p> <p>tanítói közlés</p> <p>tanítói közlés</p>	<p>üveggolyók (5 különböző színben)</p>
<p>2. óra: <i>A regény fogalmának megalapozása, a regény jegyeinek vizsgálata (helyszín, szereplők) Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regényének elemzésével, az első két fejezet feldolgozása.</i></p> <p>1. Ráhangelődés Az előző órán feladott házi feladat ellenőrzése: néhány gyerek felolvassa az általa választott idézetet, és elmondja, hogy miért azt a részt választotta a regényből.</p> <p>2. Célkitűzés A táblára felragasztok egy csomagolópapírt, amire rá van írva: REGÉNY. Erre a csomagolópapírra az órák során felírjuk azokat az ismereteket, amelyeket a gyerekek megtanulnak a regényről mint műfajról.</p>	<p>frontális</p> <p>frontális</p>	<p>tanulói bemutatás, megbeszélés</p> <p>tanítói közlés</p>	

<p>3. A regény helyszíneinek összegyűjtése A gyerekek az előző órán kialakított csoportokban dolgoznak. Minden csoport kap egy lapot. Az lesz a feladatuk, hogy csoportmunkában gyűjtsék össze az összes helyszínt a műből. Amikor a csoportok elkészültek, az egyik csoport felolvassa az általa gyűjtött helyszíneket, a többi csoport pedig kiegészíti. Amelyik csoport a legtöbb helyszínt gyűjtötte, az üveggolyót kap.</p> <p>Minden csoport kiválaszt a regényből egy jelenetet, amit felolvasnak a többieknek. A többi csoportnak ki kell találnia és leírnia, hogy melyik helyszínen történt az esemény. Minden jó válasz üveggolyót ér.</p> <p>Általánosítás: megbeszéljük, hogy a regény több helyszínen játszódik. Ez az ismeret felkerül a táblán lévő csomagolópapírra.</p>	csoportmunka	tevékenykedtetés	lapok, íróeszköz
	csoportmunka	tevékenykedtetés	a regény
	frontális	megbeszélés	
<p>4. A szereplők összegyűjtése A csoportok különböző feladatot kapnak: 1. csoport: Írják össze a Pál utcai fiúk névsorát! 2. csoport: Írják össze a Vörösingesek névsorát! 3. csoport: Gyűjtsék össze azokat a szereplőket, akik nem tartoznak sem a Pál utcai fiúk, sem a vörösingesek csapatába! 4. csoport: Írják le, hogy kik a regény főszereplői, és írják le tíz mellékszereplő nevét is! 5. csoport: Megkapják a Pál utcai fiúk csapatának névsorát. Az lesz a feladatuk, hogy minden név mellé írják oda, hogy mi volt a rangjuk. A gyerekek a munkához használhatják a regényt. Amikor a csoportok elkészültek a munkával, felolvassák a neveket. A többi csoport kiegészítheti a listákat. Általánosítás: a regényben több szereplő szerepel és a szereplőket fő- és mellékszereplőkre oszthatjuk fel. Ez az ismeret felkerül a csomagolópapírra.</p>	csoportmunka	tevékenykedtetés	lapok, íróeszköz, néhány példány a regényből
	frontális	megbeszélés	

<p>5. A regény első két fejezetének feldolgozása irányított kérdésekkel Mit jelent a grund a pesti gyerekeknek? Keressétek ki a választ a regényből! Mit tudunk meg a Pál utcai fiúk csapatáról? (tiszségek, jelek, zászlójuk) Milyen szabályok, törvények érvényesek a grundon? Mi a fekete könyv? Hogyan zajlik az elnökválasztás? Miért akarják megszerezni a Vörösingések a grundot? <u>Differenciálás:</u> Azok a gyerekek, akik nehezebben tájékozódnak a szövegben, megkapják az oldalszámokat, és a mondatkezdő szavakat.</p> <p>6. Drámajáték Minden csoportból kimegy egy gyerek, a többiek húznak egy részletet az első két fejezet eseményeiből. Kis gondolkodási idő után bejönnek a gyerekek, a csoportok pedig állóképen bemutatják az adott részletet. Minden gyereknek a saját csoportja részletét kell kitalálnia. Amelyik csoportét sikerült kitalálniuk, az a csoport kap egy üveggolyót. Részletek: Einstand, tanóra, szavazás, törökméz vásárlása, Áts Feri ellopja a zászlót. Ha az állóképből nem sikerül kitalálniuk a többieknek, akkor megmozdulhatnak a szereplők, esetleg meg is szólalhatnak.</p> <p>7. Házi feladat Mindenkinek választ egy szereplőt a regényből, és ír róla néhány soros jellemzést. <u>Differenciálás:</u> A lassabban haladó gyerekeknek nem kell összefüggő szöveget írniuk, csak néhány mondatot. A jól fogalmazó gyerekek választhatnak több szereplőt is.</p> <p>8. Értékelés Az órai munka értékelése a figyelem, fegyelem, aktivitás szempontjából.</p>	<p>frontális</p> <p>csoportmunka</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p>	<p>megbeszélés</p> <p>tevékenykedtetés</p> <p>tanítói közlés</p> <p>tanítói közlés</p>	<p>az események megnevezése felírva lapokra</p>
<p>3. óra: <i>A regény fogalmának megalapozása, a regény jegyeinek vizsgálata (szereplők jelleme) Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regényének elemzésével, a harmadik és negyedik fejezet feldolgozása.</i></p>			

<p>1. Ráhangelődés Az előző órán feladott házi feladat ellenőrzése: néhány gyerek felolvassa a jellemzést, amit az általa választott szereplőről írt, a többiek pedig kitalálják, hogy kiről van szó.</p>	frontális	tanulói bemutatás, megbeszélés	
<p>2. Célkitűzés</p>	frontális	tanítói közlés	
<p>3. A szereplők jellemének vizsgálata A csoportok kapnak egy listát, amelyen a regény fontosabb szereplőinek neve szerepel. A lista mellé kapnak szókétyákat, amelyeken különböző emberi tulajdonságok, jellemvonások olvashatóak. Az lesz a feladatuk, hogy válasszák ki, hogy az adott szereplőkre mely tulajdonságok jellemzőek. A gyerekeknek aszerint kell jellemezniük a szereplőket, ahogy a regény elején megismerték őket. Ha olyan tulajdonságot tulajdonítanak a szereplőnek, amely nem szerepel a szókétyákon, nyugodtan odaírhatják a szereplő mellé. Amikor a csoportok elkészültek a feladattal, közösen megbeszéljük. A tábla mellé felragasztok egy nagyobb méretű kartonlapot, amelyen a főbb szereplők neve szerepel (Nemecsek, Boka, Áts Feri, Geréb, a Pásztorok, Kolnay, Barabás). A gyerekek a nevek alá felragasztják a megfelelő tulajdonságokat. (A lap fent marad a falon a regény feldolgozása alatt, mert a későbbiekben még dolgozunk vele.) Általánosítás: a regényben fontos szerepet játszik a szereplők jelleme és érzelmvilága. Ez az ismeret is felkerül a csomagolópapírra.</p>	csoportmunka	tevékenykedtetés	lista a regény szereplőinek neveivel, szókétyák
	frontális	megbeszélés	kartonlap, Blue-tack
<p>4. A regény harmadik és negyedik fejezetének feldolgozása irányított kérdésekkel Hol játszódik a harmadik fejezet? Mit akart Boka bebizonyítani a Vörösingéseknek? Melyik társa vált gyanússá Boka előtt? Miért? Miben botlott el Boka a romban? Hogyan árulta el barátait Geréb a Vörösingéseknek? Foglaljuk össze a három fiú fűvészkerti kalandjának legfontosabb eseményeit!</p>	frontális	megbeszélés	csomagolópapír a regény

<p>Kik a gittegylet tagjai? Hogyan működik a társaság? Milyen tisztségek vannak? Hogyan viselkednek a tagok a tanári szobában? Hogyan menti meg az egylet létét Nemecek? Miért nevezték árulónak Nemeceket a gittegylet tagjai? Mi volt a büntetése?</p> <p><u>Differenciálás:</u> A lassabban haladó gyerekek feladatlapot kapnak a kérdésekhez, amelyen szerepelnek a válaszok. Több válaszlehetőség közül kell kiválasztaniuk a jót.</p> <p>5. Szövegmunka Felolvasok idézeteket a harmadik és negyedik fejezetből. A gyerekeknek ki kell találniuk, hogy ki mondta, majd megkeresni a könyvben és felolvasni ez előtte és az utána álló mondattal együtt.</p> <p>6. Házi feladat Minden gyerek kihúzza egy zsákból két szereplőnek a nevét. Az lesz a házi feladatuk, hogy írjanak jellemzést az egyik szereplőről a másik szereplő szemszögéből. <u>Differenciálás:</u> A lassabban haladó gyerekek eldönthetik, hogy melyik két szereplőt választják.</p> <p>7. Értékelés Az órai munka értékelése a figyelem, fegyelem, aktivitás szempontjából.</p>	frontális	tevékenykedtetés, megbeszélés	
<p>4. óra: <i>A regény fogalmának megalapozása, a regény jegyeinek vizsgálata (formai jegyek és osztályozás) Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regényének elemzésével, a regény ötödik, hatodik és hetedik fejezetének feldolgozása.</i></p> <p>1. Ráhangolódás Ellenőrizzük az előző órán feladott házi feladatot, majd „rabszolgás” játékot játszunk: két csoport van, mindenki húz egy nevet (Nemecek, Boka, Geréb, Csónakos, Weisz, Barabás, Kolnay, Csele, Rácz tanár úr, Richter, Áts Feri, Pásztorok, Wendauer, Janó, Hektor, Csengey, törökmézes, Csele nővére,</p>	frontális	tanítói közlés	zsák, szókétyák a szereplők neveivel
	frontális	tanítói közlés	
	frontális	tevékenykedtetés	névkártyák

<p>Szebenits, Nemecek édesanyja). Ki kell találni, hogy ki a másik. Mielőtt kiosztanánk, felolvassuk az összes nevet. Valamilyen jellemző tulajdonsággal, vagy cselekedettel lehet kérdezni? Pl.: Te árultad el a grundot? Ha ő Geréb, akkor a kérdező „rabszolgája” lesz, ha nem, akkor ő kérdez. Csak a másik csapatból lehet kérdezni. Rabszolgát úgy lehet kiszabadítani, hogy rabszolgáddá teszed azt, akinek rabszolgája az illető.</p>			
<p>2. Célkitűzés</p>	frontális	tanítói közlés	
<p>3. A regény ötödik, hatodik és hetedik fejezetének feldolgozása irányított kérdésekkel</p> <p>Mi történt a regény ötödik fejezetében a Fűvészkertben? Miért kellett Nemeceknek és a Pásztoroknak megfürödni a tóban?</p> <p>Mit tudunk meg ebben a fejezetben Nemecek, Geréb és Áts Feri jelleméről? Kiegészítjük a három fiú tulajdonságait a kartonlapon, felragasztjuk azokat a szókérdőket, amelyeken olyan jellemvonások szerepelnek, amelyeket ebben a fejezetben ismerhettek meg a gyerekek.</p> <p>Valamelyik gyerek felolvassa hangosan az osztálynak Boka kiáltványát.</p> <p>Megbeszéljük, hogy milyenek találják a kiáltványt, ha megfelelőnek, miért, ha nem megfelelőnek, miért, és hogyan változtatnának rajta.</p> <p>A csoportok vázlatot készítenek Boka haditervéről, majd a vázlat és a grund megrajzolt térképe segítségével ismertetik a haditervet.</p> <p>Miért bocsátott meg Boka Gerébnek? Ha Boka helyében lettetek volna, ti is megbocsátottatok volna neki? Vitát indítok a gyerekek között, érveljenek a megbocsátás mellett vagy ellen!</p>	frontális	megbeszélés	jellem térkép a kartonlapon
<p>4. A regény formai jegyeinek megbeszélése</p> <p>A regény formai jegyeinek megbeszélése frontálisan, kérdés-felelet formájában történik. Felhívom a gyerekek figyelmét, hogy a válaszadásnál kiindulhatnak a Pál utcai fiúk című regényről szerzett tapasztalataikból.</p>	csoportmunka	tevékenykedtetés	a regény, papírlapok, íróeszköz
	frontális	megbeszélés, vita	
	frontális	megbeszélés	

<p>Milyen műnemeket ismertek? Melyik műnemhez tartozik a regény? (Indokolják a választ.) Felírjuk a csomagolópapírra: a regény az epika egyik műfaja.</p> <p>Milyen formában íródik a regény? Próza vagy verses forma jellemzi? (Ha valaki ismer verses formában íródott regényt, akkor tisztázzuk, hogy a verses regény önálló műfaj.) Felkerül a csomagolópapírra, hogy a regény formája próza.</p> <p>Milyen a regény terjedelme? A regény terjedelmét a már tanult műfajokéhoz viszonyítjuk. Felírjuk a csomagolópapírra: a regény általában hosszabb terjedelmű.</p> <p>5. Regények osztályozása</p> <p>Minden csoport szókétyákat kap, amelyeken különböző regénytípusok szerepelnek: történelmi regény, kalandregény, csaláregény, életrajzi regény, bűnügyi regény, tudományos-fantasztikus regény, gyerekregény, ifjúsági regény. Kártyákon leírásokat kapnak a regénytípusokhoz. Párosítaniuk kell a regénytípusokat a leírásokkal. Az a csoport, amelyik jól oldotta meg a feladatot, üveggolyót kap.</p> <p>Mit gondoltok, Molnár Ferenc A Pál utcai fiúk című regénye melyik típusba sorolható? (A választ indokolják.)</p> <p>6. Ismert regények csoportokba sorolása</p> <p>Minden csoport kap egy listát, amelyen különböző regények címei szerepelnek. Az lesz a feladatuk, hogy kössék össze a regénycímekeket a megfelelő regénytípussal.</p> <p>Amikor a csoportok elkészültek a feladattal, megbeszéljük a megoldásokat, és megkérdezem, hogy ki az, aki ismeri valamelyiket a felsorolt regények közül. Az a csoport, amelyik hibátlanul oldotta meg a feladatot, üveggolyót kap.</p> <p><u>Szorgalmi házi feladat:</u> gyűjtsenek még a regényfajtákhoz példákat az eddigi olvasmányaikból.</p>	<p>csoportmunka</p> <p>csoportmunka</p> <p>frontális</p>	<p>tevékenykedtetés, megbeszélés</p> <p>tevékenykedtetés</p> <p>megbeszélés</p>	<p>csomagolópapír</p> <p>szókártyák, meghatározások</p> <p>feladatlap</p>
--	--	---	---

<p>7. Differenciált házi feladat Gyűjtsék össze, hogy mik utalnak a regényben az 1848-as szabadságharcra! A lassabban haladó gyerekek megkapják az oldalszámokat, ahol található utalásokat a szabadságharcra.</p> <p>8. Értékelés Az órai munka értékelése a figyelem, fegyelem, aktivitás szempontjából.</p>	frontális	tanítói közlés	
<p>5. óra: <i>A regény fogalmának megalapozása, a regény jegyeinek vizsgálata (idő, események) Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk című regényének elemzésével, a regény utolsó fejezeteinek feldolgozása.</i></p> <p>1. Ráhangolódás Kihívok egy tanulót, aki húz egyet a kezében lévő szókétyák közül. A szókétyákon olyan tárgyak nevei vannak felírva, amelyeknek a regényben valamilyen szerepük van: üveggolyó, gitt, törökméz, zászló, tomahawk, kis fekete notesz, gukker. A tanulónak úgy kell körülírnia a tárgyat, hogy a körülírás a regényhez kötődjön (pl.: kinek a tulajdona, mi történt vele, melyik fejezetben szerepel stb.), a többieknek pedig ki kell találniuk, hogy mi ez a tárgy. Több tanulóval is eljátsszuk a játékot.</p> <p>2. Házi feladat ellenőrzése Megbeszéljük az előző órán kapott házi feladatot.</p> <p>3. Célkitűzés</p> <p>4. A regény nyolcadik, kilencedik és tizedik fejezetének feldolgozása Foglaljuk össze, hogy készülnek fel a fiúk a grundon a háborúra! Miért nevezte Boka mégis derék fiúnak Gerébet? Hogyan viszonyulnak hozzá a többiek? Keressétek ki a 8. fejezetből azt a részt, ahol az író elmondja a zászló viszontagságos történetét!</p>	frontális	tevékenykedtetés	szókétyák
<p>2. Házi feladat ellenőrzése Megbeszéljük az előző órán kapott házi feladatot.</p>	frontális	megbeszélés	
<p>3. Célkitűzés</p>	frontális	tanítói közlés	
<p>4. A regény nyolcadik, kilencedik és tizedik fejezetének feldolgozása Foglaljuk össze, hogy készülnek fel a fiúk a grundon a háborúra! Miért nevezte Boka mégis derék fiúnak Gerébet? Hogyan viszonyulnak hozzá a többiek? Keressétek ki a 8. fejezetből azt a részt, ahol az író elmondja a zászló viszontagságos történetét!</p>	frontális	megbeszélés	

<p>Beszéljük meg, hogyan viselkedtek a Vörösingések a „háborúban”! Miért veszítettek? Hogyan távozott Áts Feri? Meséljétek el, mitől vált a kis Nemecek hőssé! Hogyan értelmezték azt a mondatot, hogy „ Az egyiket a szíve hozta ide, a másikat a lelkiismerete.” Milyenek ismertétek meg ebben a fejezetben Bokát, Nemeceket, Gerébet és Áts Ferit? Milyen új tulajdonságot írhatunk fel a jellemtéreképükre? Felrakjuk ezeket a tulajdonságokat is a kartonlapra. Milyen címet adnátok a 9. fejezetnek? Mit mondanak el nekünk a jegyzőkönyvi bejegyzések a gittegylet tagjairól? Hogyan viselkedett Boka Nemecek betegágyánál? Hogyan viselkedtek a gittegylet tagjai? Milyen hatással volt rájuk Nemecek halála? Jellemezzétek Csetneky urat! Mit tudott meg Boka Janótól a grundon? Ti mit éreztetek volna az ő helyében? Eljátsszatok a gyerekekkel egy Barabás-Kolnay vitát: Felesleges volt a küzdelem, vagy nem volt hiábavaló.</p>			a regény
<p>5. A szereplők jellemtéreképének vizsgálata Megnézzük a szereplők jellemtéreképét, amit az órák során a falon lévő kartonlapon elkészítettünk. Megvizsgáljuk, hogy változott-e a szereplők jelleme a regényben az események során, ha igen mely szereplőké, és milyen módon. Elhangzik az általánosítás, hogy a regény szereplőire jellemző, hogy jellemfejlődésen mennek keresztül. Ez a megállapítás is felkerül a csomagolópapírra, amelyre a regény műfaji sajátosságait írjuk.</p>	frontális	tevékenykedtetés megbeszélés	kartonlap
<p>6. A regény fontosabb eseményeinek képen való felismerése, időrendbe sorolása A regényből készült film képkockái közül kinyomtattam néhányat, melyek egy-egy fontos eseményt jelenítenek meg. Minden csoport megkapja ezeket a képeket. Az lesz a feladatuk, hogy időrendi sorrendbe helyezték a képeket. Amikor minden</p>	csoportmunka	tevékenykedtetés, megbeszélés	eseményképek a filmből

<p>csoport elkészült a feladattal, ellenőrizzük a megoldásokat. A gyerekek elmondják, hogy mely eseményeket jelenítik meg a képek, és hogy ezek az események milyen napszakokban, időpontokban történnek. Ennek alapján megbeszéljük, hogy mekkora időtartamot ölelnek fel a regény eseményei. Elhangzik az általánosítás, miszerint a regények időtartama változó, de gyakran hosszabb időt (hónapokat, éveket) is felölelhet. A regények időtartamára vonatkozó információ is felkerül a csomagolópapírra.</p> <p>A gyerekek feladata az lesz, hogy keressenek a regényben az idő múlását jelölő szövegrészeket, és olvassák fel ezeket.</p> <p>7. A regényről szerzett ismeretek összefoglalása Felolvasatom a gyerekekkel a csomagolópapírra felírt ismereteket, röviden összefoglaljuk, majd a gyerekek leírják a füzetükbe.</p> <p>8. Házi feladat A gyerekek azt a házi feladatot kapják, hogy válasszanak ki egy szereplőt a regényből, és az ő szemszögéből írják le a Pál utcai fiúk és a Vörösingések csatáját a grundon. (A fogalmazásokat a következő órán beszédem.)</p> <p>9. Értékelés Az órai munka értékelése a figyelem, fegyelem, aktivitás szempontjából.</p>	<p>egyéni munka</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p>	<p>tevékenykedtetés</p> <p>tevékenykedtetés, megbeszélés</p> <p>tanítói közlés</p> <p>tanítói közlés</p>	<p>a regény</p>
<p>6. óra: Szintetizálás.</p> <p>1. Drámajáték Minden csoport kap egy kártyát, amelyen a regény valamelyik jelenetének leírása olvasható. A csoportoknak az lesz a feladatuk, hogy pár perces felkészülési idő után játsszák el a jelenetet a többi csoportnak. A párbeszédet előadhatják saját megfogalmazásban is, és arra is van lehetőségük, hogy kihangosítsák a szereplők gondolatait. A többi csoport véleményezi az előadásokat, megvitatják, hogy mi</p>	<p>csoportmunka</p>	<p>tevékenykedtetés</p>	<p>kártyák</p>

<p>tetszett nekik a többiek előadásában.</p> <p>2. A regényről mint műfajról szerzett ismeretek szintetizálása A csoportok azt a feladatot kapják, hogy gyűjtsenek össze minél több érvet amellet, hogy A Pál utcai fiúk című mű nem mese, hanem regény. Amikor elkészültek a feladattal, minden csoportból egy tanuló felolvassa, hogy mit írtak. <u>Differenciálás:</u> Néhány lassabban haladó tanulónak az lesz a feladata, hogy keressék meg a tankönyvben a mese és a regény jellemzőinek összefoglalását. Ők fogják ellenőrizni a többiek munkáját ez alapján. A feladatot úgy értekelem, hogy az a csoport, amelyik a legtöbb információt gyűjtötte össze a regény műfaji sajátosságairól (hiszen ennek alapján tudtak érvelni), az öt pirospontot kap. A következő csoport négyet és így tovább. Miután minden csoport felvonultatta érveit, még egyszer összefoglaljuk a regényről tanultakat annak alapján, amit a gyerekek összeszedtek.</p> <p>3. Az elmúlt órák munkájának értékelése Összeszámoljuk, hogy a regény feldolgozása során a csoportok hány üveggolyót gyűjtöttek. Annak a csoportnak a tagjai, amelyik a legtöbb üveggolyót gyűjtötte, ötöst kapnak.</p> <p>4. Kötetlen beszélgetés a regényről A tanóra fennmaradó idejében beszélgetünk a gyerekekkel A Pál utcai fiúk című regényről, tetszett-e nekik, miért, el tudnák-e képzelni a regény cselekményét a mai időkben, tudtak-e azonosulni valamelyik szereplővel stb.</p> <p>5. Értékelés</p>	<p>csoportmunka</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p> <p>frontális</p>	<p>tevékenykedtetés</p> <p>tanulói bemutatás, megbeszélés</p> <p>tanítói közlés</p> <p>megbeszélés</p> <p>tanítói közlés</p>	<p>lapok, íróeszközök</p> <p>irodalom tankönyv</p>
--	---	--	--